

Anteckningar Kultur Z 2020-02-21

Skype 09.00-11.00

Närvarande:

Ordinarie

Karin Thomasson (mp), Region JH
Mikael Westin (c), Ragunda
Lena Johansson (s), Strömsund

Ersättare

Peter Jansson, (c), Åre
Ragnar Lif (c), Strömsund

Tjänstepersoner

Erika Andersson, Krokomb
Louise Öhnstedt, Krokomb
Anna Lundström, Bräcke
Robert Falk, Ragunda
Lars-Eric Bergman, Strömsund
Kerstin Pettersson Schaletzky, Strömsund
Martin Söderström, Åre
Gunhild Åkerblom, Berg,
Jimmy Eriksson, Region JH
Ingrid Printz, Region JH
Anette Forsberg, Region JH

Sammanfattning av mötet

- Sammanfattning resultat av Kulturens RUS-projekt.
- Presentation av kartläggning av Kultur och hälsa samt planerad fortsättning.
- Strömsunds modell för kulturfortbildning av lärare.
- Genomlysning av Samverkansmodellen.

1. Mötets öppnande och föregående sammanträde

Ordförande öppnade mötet. Inga synpunkter på föregående mötesanteckningar.

2. Kommunernas frågor

Inga frågor.

3. Rapporter

Folk och kultur

Karin rapporterade från Folk och Kultur i Eskilstuna, den nationella mötesplatsen för kultur- och samhällsutveckling. Regionen hade en gemensam monter med övriga tre norrlandslän med syfte att lansera vårt kulturpolitiska samarbete "Kultur i norr". De politiska prioriteringarna för norrlandssamarbetet är urfolket samer, kulturella och kreativa näringar samt arrangörsfrämjande åtgärder. Folk och kultur tycks befästa sig som arena för angelägen kulturpolitisk diskussion och drog 4500 besökare i år. Viktiga samtalsämnen var hot och hat mot kulturskapare, journalister och politiker, det fria ordet som utmanas, armlängds avstånd och kulturskaparnas villkor.

Revidering av kulturens bidragsregler

Regionala utvecklingsnämnden har beslutat att revidera de regler som gäller för regionens organisationsbidrag. En direktupphandling har gjorts av Coompanion

som är behjälpliga i arbetet. Syftet är att det ska bli principer/regler som öppnar upp möjligheten för andra organisationer, att de ska bli enklare att förhålla sig till samt möjligheten att villkora anslag genom avtal eller överenskommelser.

RUS-projektet

Anette presenterade en sammanfattning av resultatet av Kulturens RUS-projekt "KRUS - Kultur för hållbar samhällsutveckling" (se bilaga). Bland annat lyfter rapporten viktiga utgångspunkter; att kulturens egenvärde och betydelser utifrån ett samhällsutvecklingsperspektiv saknas i regionala strategier och program, att det dessutom finns en avsaknad av kulturella perspektiv och värden inklusive kulturella och kreativa näringar samt att ett inlyssnande perspektiv har varit styrande för hela arbetet. Resultatet visar att kulturella perspektiv, invånarna och närsamhället är en grundläggande utgångspunkt, att vi behöver börja med barnen, samverka mer samt våga stå för glesheten; "glansbygdernas" möjligheter. Slutligen lämnas ett antal rekommendationer. Bland annat att kultur för samhällsutveckling bör ges ett eget område i RUSen. Dessutom föreslås en regional kartläggning av kulturens infrastruktur för bättre kunskap om aktörer och resurser i kulturens ekosystem samt en regional utbildningsinsats med fokus på kultur för länets politiker, tjänstepersoner och andra centrala aktörer.

Vi förutsätter att alla som har varit delaktiga ges möjlighet att yttra sig i en remissrunda men också att remissen blir öppen för vem som helst att lämna synpunkter. Det är viktigt att få in resultaten där de hör hemma, oavsett om det är i RUS, Kulturplan eller andra strategier.

4. Kultur och hälsa

Karin presenterade statusen inom Kultur och hälsa där presidierna för Kultur Z samt Folkhälsa Z har träffats vid två tillfällen. En viktig förutsättning är att målet "utveckla det strategiska arbetet i länet gällande samverkan mellan kultur, hälso- och sjukvård samt folkhälsa" finns med i både regionala utvecklingsnämndens samt i hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan. Det har dessutom kommit en motion om Kultur på recept som ska samberedas mellan de båda nämnderna. Förslaget om den gemensamma kunskapsdagen är på eftermiddagen den 4 maj.

Jimmy presenterar den kartläggning som gjorts i början av året där frågan om kultur och hälsa har ställts till samtliga kommuner samt de regionala kulturverksamheterna. (se bilaga). Sammanfattningsvis kan sägas att definitionen av kultur och hälsa är otydlig, att det ofta saknas ett strategiskt arbete, att det sker en hel del verksamhet men att det görs inom befintliga medel och att civilsamhällets roll är i princip avgörande för verksamheten. Det finns omfattande forskning inom området men evidensbaserade resultat är en utmaning.

Viktiga aspekter som lyfts är kultur och hälsa (behandlande) eller kultur och folkhälsa (preventivt) som är två skilda perspektiv där kommunerna och kulturverksamheterna framför allt arbetar med det senare. Vi bör ha både perspektivet med i det fortsatta arbetet.

Det finns även en diskussion om folkhälsofrågor i Tillväxtchefsforum. Kultur Z är överens om att samtalet behöver breddas för att området berör många delar. Det finns även förslag om att regionens folkhälsofrågor ska lyftas in i Regional utveckling.

Vi påminner även om konferens om gestaltad livsmiljö den 1 april i Östersund som också har bäring på detta område.

5. **Modell för fortbildning av lärare i Strömsund**

Kerstin presenterade Strömsunds plan för en studiedag i estetiska lärprocesser för grundskolans samtliga lärare (se bilaga). Utgångspunkten är Lgr11 och kommunens handlingsplan för kultur i grundskolan. Det finns gott om stöd i läroplanen för att alla elever ska få kultur i skolan och i kommunens handlingsplan finns ett mål om att alla lärare minst en gång vartannat år ska erbjudas en kompetensutvecklingsinsats inom kulturområdet. Studiedagen är den 17 augusti och kommunen samverkar med Regionens kulturverksamheter i praktiska aktiviteter och diskussion om hur dessa kan användas i undervisningen.

Det är ett inspirerande arbete som kan vara en modell för fler kommuner att ta efter. Regionen välkomnar dessa initiativ för att stärka samarbetet både med kommunerna och med skolan. Kultur Z föreslår att modellen även presenteras för BUZ.

6. **Genomlysning av Samverkansmodellen**

Ingrid informerade om den genomlysning Kulturrådet har gjort av Kultursamverkansmodellen. Genomlysningen har framför allt fokuserat på utvecklingsmöjligheter och man konstaterar att det är svårt att göra omfördelningar mellan regioner. Därför gör Kulturrådet en framställan till Kulturdepartementet om mer medel till modellen. För 2020 har samtliga regioner fått en uppräknings på 1,6%. Kulturrådets prioriteringar är

- utveckla den regionala kulturella infrastrukturen, etablera och stärka samverkansformer och interregionala samarbeten
- ge utrymme till och konst- och kulturområden med en svag regional struktur
- insatser som leder till att fler invånare deltar i kulturlivet

En förutsättning för utveckling är också att de regionala kulturverksamheterna ger goda möjligheter för kulturskapare och samverkar med det fria kulturlivet.

Rapporten finns att läsa på Kulturrådets hemsida
<https://www.kulturradet.se/publikationer/genomlysning-kultursamverkansmodellen/>

7. **Övriga frågor**

Nu finns det Riksteaterföreningar i samtliga kommuner vilket ökar möjligheten för fler att kunna ta del av professionell scenkonst i länet.

Jimmy Eriksson
Kultursamordnare, Region Jämtland Härjedalen

Bilagor

Kulturens RUS-projekt (ppt)
Kultur och hälsa, kartläggning (doc)
Kultur och hälsa, presentation (ppt)
Studiedag med estetiska lärprocesser i Strömsund (ppt)